

Forklaring på de anvendte betegnelser:

1) En kommune betragtes som helt udbygget, hvis det er konstateret, at alle dens hovedskolebørn modtager undervisning i samtlige tre fag: gymnastik, sløjde og husgerning i faglokaler, der tilhører skolen eller skolerne.

2) En kommune betragtes som delvis udbygget, hvis der i kommunen findes flere hovedskoler, af hvilke i alle tilfælde een er helt udbygget, mens det for de øvrige hovedskolers vedkommende ikke har kunnet konstateres, at deres børn modtog undervisning i den udbyggede skoles faglokaler.

3) At en kommune har spredte faglokaler vil sige, at der i kommunen ikke findes nogen helt udbygget skole, men kun enkelte faglokaler, f. eks. en gymnastiksal eller et sløjdelokale. Hovedskolebørnene i en sådan kommune modtager altså ikke undervisning i samtlige tre fag: gymnastik, sløjde og husgerning i lokaler, der tilhører en skole.

4) Under denne kategori er opført kommuner, der overhovedet ikke har faglokaler, der tilhører en skole. Hovedskolebørnene i sådanne kommuner modtager altså i intet af fagene gymnastik, sløjde og husgerning undervisning i lokaler, der tilhører en skole.

Kommunernes fordeling efter forekomsten af faglokaler er følgende:

	Antal kommuner	i pct.
Helt udbyggede.....	380	30,0
Delvis udbyggede....	210	16,6
Spredte faglokaler....	264	20,9
Uden faglokaler.....	412	32,5
Ialt... ..	1 266	100,0

For langt de fleste af kommunerne i gruppen „delvis udbyggede“ vil det gælde, at etableret transport for en del af hovedskolebørnene ville bringe dem i gruppen „helt udbyggede kommuner“.

Det er derfor rimeligt at foretage et sammenslag af disse to grupper, således at opgørelsen viser, at 46,6 pct. af kommunerne enten har etableret den i loven krævede undervisning i sløjde og husgerning (og gymnastik) i faglokaler, der tilhører en skole, eller vil kunne etablere den gennem transport af eleverne, da faglokalerne forefindes.

b. *De underviste hovedskolebørn.*

Det behandlede materiale viser endvidere, at af samtlige hovedskolebørn i landkom-

munerne (4.—7. årgang) får 47,9 pct. undervisning i alle de tre fag: gymnastik, sløjde og husgerning i faglokaler, der tilhører det kommunale skolevæsen. På dette punkt kan der påvises meget betydelige variationer fra amt til amt.

Det her oplyste berører de to vigtigste faktorer i udbygningsproblemet, nemlig kommunernes udbygningsgrad og „hovedskolebørnenes udbygningsgrad“.

Det vil dog også være rimeligt at give visse oplysninger om, i hvilket omfang skolerne er udbygget.

c. *Udbygningen af skolerne.*

I nedenstående tabel er skolerne fordelt efter skoletype med klassedelingen som grundlag, og der er angivet, hvor mange af hver type der er fuldt udbygget, d. v. s. at skolebygningerne omfatter gymnastiksal, skolekøkken og sløjdelokale:

Type	Antal skoler	Type i pct.	Deraf udbygget
1-klasset.....	57	2,0	—
2-klasset.....	837	28,7	24
3-klasset.....	598	20,4	99
4-klasset.....	785	26,8	115
5-klasset.....	147	5,0	55
6-klasset.....	141	4,8	72
7-klasset.....	226	7,7	200
Købstadordnet.	134	4,6	117
Ialt.....	2 925	100,0	682
Forskoler... ..	377		

Tabellen viser tydeligt tendensen: jo højere klassedeling skoletypen repræsenterer, i jo højere grad er den udbygget.

Den fortsatte udbygning.

På grundlag af de foran meddelte oplysninger kan man ikke med nogen sikkerhed udtale sig om, hvorledes den fortsatte udbygning bør eller vil foregå, idet denne vil være afhængig af de lokale forhold, der må belyses gennem konkrete planlægninger.

Kortmateriale.)*

De ledsagende kort viser pr. 1. januar 1955:

Samtlige hovedskoler i landkommunerne.

Udbyggede skoler.

Forekomsten af faglokaler (kommunevis).

*) Ikke optrykt.